
MONOGRAFIE PRAWNICZE

POSTĘPOWANIE
W SPRAWIE
EUROPEJSKIEGO
NAKAZU ZAPŁATY

AGATA HARAST

Wydawnictwo C. H. Beck

MONOGRAFIE PRAWNICZE

AGATA HARAST • POSTĘPOWANIE W SPRAWIE
EUROPEJSKIEGO NAKAZU ZAPŁATY

Polecamy nasze publikacje z tej serii:

Lavinia Brâncuși

WZÓR WSPÓLNOTOWY I JEGO ZAKRES OCHRONY

Rafał Sikorski

**FUNKCJONOWANIE ZASOBÓW PATENTOWYCH W PRAWIE
KONKURENCJI UNII EUROPEJSKIEJ**

Berenika Kaczmarek-Templin

**DOWÓD Z DOKUMENTU ELEKTRONICZNEGO
W PROCESIE CYWILNYM**

Marek Żalisko

**INSTRUMENTY PRAWNE W OBSZARZE WSPÓŁPRACY
SĄDOWEJ W SPRAWACH CYWILNYCH I HANDLOWYCH
UNII EUROPEJSKIEJ**

Arkadiusz Michałak

**INTERES PUBLICZNY I JEGO ODDZIAŁYWANIE
NA POWSTANIE, TREŚĆ I WYKONYWANIE PRAW
WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ**

Legalis
System Informacji Prawnej

www.ksiegarnia.beck.pl

POSTĘPOWANIE
W SPRAWIE
EUROPEJSKIEGO
NAKAZU ZAPŁATY

AGATA HARAST

WYDAWNICTWO C. H. BECK
WARSZAWA 2013

Wydawca: Natalia Adamczyk

Publikacja dofinansowana przez Uniwersytet Łódzki z dotacji celowej Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego na prowadzenie badań naukowych lub prac rozwojowych oraz zadań z nimi związanych służących rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich.

© **Wydawnictwo C. H. Beck 2013**

Wydawnictwo C. H. Beck Sp. z o.o.
ul. Bonifraterska 17, 00-203 Warszawa

Skład i łamanie: Marta Świerk
Druk i oprawa: Elpil, Siedlce

ISBN 978-83-255-4557-4

ISBN e-book 978-83-255-4558-1

Spis treści

Wykaz skrótów	IX
Bibliografia	XI
Wstęp	1
Dział I. Zagadnienia ogólne	5
Rozdział I. Wprowadzenie	7
§ 1. Rys historyczny	7
§ 2. Rozporządzenie jako forma regulacji postępowania w sprawie europejskiego nakazu zapłaty	19
I. Pojęcie rozporządzenia	19
II. Stosowanie rozporządzenia (zasady dotyczące stosowania rozporządzenia)	20
III. Zgodność rozporządzenia Nr 1896/2006 z polskim prawem w kontekście zasady pierwszeństwa	33
IV. Wykładnia rozporządzenia	37
Rozdział II. Charakterystyka ogólna postępowania w sprawie europejskiego nakazu zapłaty	43
§ 1. Rodzaje postępowania w sprawie europejskiego nakazu zapłaty	43
§ 2. Charakter postępowania w sprawie europejskiego nakazu zapłaty	44
§ 3. Model dowodzenia w postępowaniu w sprawie europejskiego nakazu zapłaty	55
§ 4. Uchylenie <i>exequatur</i>	61
Rozdział III. Rozporządzenie Nr 1896/2006 a prawo krajowe	71
§ 1. Sposób implementacji rozporządzenia Nr 1896/2006 w polskim postępowaniu cywilnym	71
§ 2. Charakter postępowania w sprawie wydania europejskiego nakazu zapłaty w polskim postępowaniu cywilnym	79
Rozdział IV. Przesłanki stosowania rozporządzenia Nr 1896/2006	85

§ 1. Zakres zastosowania rozporządzenia Nr 1896/2006	85
I. Zakres przedmiotowy	85
II. Zakres podmiotowy	102
III. Zakres terytorialny	102
IV. Zakres czasowy	103
§ 2. Pojęcia szczególne	103
I. Spór transgraniczny	103
II. Roszczenia objęte zakresem zastosowania rozporządzenia. Roszczenie bezsporne	112
§ 3. Jurysdykcja krajowa i właściwość sądu	116
I. Jurysdykcja krajowa	116
II. Jurysdykcja w sprawach konsumenckich	125
III. Właściwość sądu	130
Dział II. Postępowanie w sprawie wydania europejskiego nakazu zapłaty	141
Rozdział I. Pozew o wydanie europejskiego nakazu zapłaty ...	143
§ 1. Warunki formalne pozwu o wydanie europejskiego nakazu zapłaty	143
I. Warunki (składniki) obligatoryjne pozwu o wydanie europejskiego nakazu zapłaty	144
II. Warunki (składniki) fakultatywne pozwu o wydanie europejskiego nakazu zapłaty	165
§ 2. Badanie pozwu o wydanie europejskiego nakazu zapłaty	172
§ 3. Uzupełnienie i poprawienie pozwu o wydanie europejskiego nakazu zapłaty	178
§ 4. Zmiana pozwu o wydanie europejskiego nakazu zapłaty	186
§ 5. Odrzucenie pozwu o wydanie europejskiego nakazu zapłaty	196
Rozdział II. Europejski nakaz zapłaty	209
§ 1. Wydanie europejskiego nakazu zapłaty	209
§ 2. Minimalne standardy doręczeń europejskiego nakazu zapłaty	223
§ 3. Sposoby doręczeń europejskiego nakazu zapłaty	236
I. Doręczenia za potwierdzeniem odbioru przez pозwanego	236
II. Doręczenia bez potwierdzenia odbioru przez pозwanego	253
§ 4. Stwierdzenie wykonalności europejskiego nakazu zapłaty ...	271

Rozdział III. Środki prawne przysługujące w postępowaniu w sprawie wydania europejskiego nakazu zapłaty na gruncie rozporządzenia Nr 1896/2006	285
§ 1. Uwagi ogólne	285
§ 2. Sprzeciw od europejskiego nakazu zapłaty	286
§ 3. Ponowne badanie europejskiego nakazu zapłaty	301
Rozdział IV. Dopuszczalność elektronicznych form komunikacji w postępowaniu w sprawie wydania europejskiego nakazu zapłaty	325
Dział III. Postępowanie w sprawie wykonania europejskiego nakazu zapłaty	335
Rozdział I. Wykonalność europejskiego nakazu zapłaty	337
§ 1. Wykonanie europejskiego nakazu zapłaty	337
§ 2. Problematyka nadawania europejskiemu nakazowi zapłaty klauzuli wykonalności	349
Rozdział II. Pozbawienie wykonalności europejskiego nakazu zapłaty	361
§ 1. Odmowa wykonania europejskiego nakazu zapłaty	361
§ 2. Dopuszczalność stosowania powództw przeciwegzekucyjnych wobec europejskiego nakazu zapłaty	379
I. Uwagi ogólne	379
II. Powództwo opozycyjne	380
III. Powództwo interwencyjne	392
Rozdział III. Zawieszenie lub ograniczenie wykonania europejskiego nakazu zapłaty	395
Podsumowanie	403
Indeks rzeczowy	411

Wykaz skrótów

1. Źródła prawa

EFTA	<i>European Free Trade Association</i>
EKPCz	Europejska Konwencja Praw Człowieka i Podstawowych Wolności
KC	ustawa z 23.4.1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. Nr 16, poz. 93 ze zm.)
KPC	ustawa z 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. Nr 43, poz. 296 ze zm.)
TFUE	Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej z 30.3.2010 r. (Dz.Uz. EU C 83, s. 47)
TUE	Traktat o Unii Europejskiej z 7.2.1992 r. (Dz.U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864/30; Dz.Uz. UE C 83 z 30.3.2010 r.)
TWE	Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską z 25.3.1957 r. (Dz.U. z 2004 r. Nr 90, poz. 854/2)
ZPO	<i>Zivilprozessordnung in der Fassung der Bekanntmachung vom 12. September 1950 (BGBl. I S 533)</i>

2. Publikacje i czasopisma

BRAK–Mitt	<i>Mitteilungen der Bundesrechtsanwaltskammer</i>
CBKE	Centrum Badań Problemów Prawnych i Ekonomicznych Komunikacji Elektronicznej
CML Review	<i>Common Market Law Review</i>
CRI	<i>Computer und Recht International</i>
Dz.U.	Dziennik Ustaw
Dz.Urz. UE	Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej (od 1.2.2003 r.)
Dz.Urz. WE	Dziennik Urzędowy Wspólnot Europejskich
EPS	Europejski Przegląd Sądowy
ERA Forum	ERA–Forum: <i>scripta iuris europaei</i>
EuZW	<i>Europäische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht</i>
GPR	<i>Zeitschrift für Gemeinschaftsprivatrecht</i>
IPRax	<i>Praxis des Internationalen Privat- und Verfahrensrechts</i>
KPP	Kwartalnik Prawa Prywatnego

Wykaz skrótów

MMR	<i>Multimedia und Recht</i>
MoP	Monitor Prawniczy
NJW	<i>Neue Juristische Wochenzeitschrift</i>
OJEC	The Official Journal of the European Union
OSNC	Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Cywilna
OSNCP	Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Cywilna i Pracy
ÖJZ	<i>Österreichische Juristenzeitung</i>
Pal.	Palestra
P.As.	Prawo Asekuracyjne
PiP UE	Prawo i Podatki Unii Europejskiej
PiP	Państwo i Prawo
PPC	Polski Proces Cywilny
PPE	Przegląd Prawa Egzekucyjnego
PPH	Przegląd Prawa Handlowego
Pr.Sp.	Prawo Spółek
PS	Przegląd Sądowy
R.Pr.	Radca Prawny
RIW	<i>Recht der Internationalen Wirtschaft/Aussenwirtschaftsdienst des Betriebs-Beraters</i>
Rpfleger	<i>Der Deutsche Rechtspfleger</i>
SP	Studia Prawnicze
ZEuP	<i>Zeitschrift für Europäisches Privatrecht</i>

3. Inne skróty

ENZ	europejski nakaz zapłaty
ETS	Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich (zwany Europejskim Trybunałem Sprawiedliwości)
EWG	Europejska Wspólnota Gospodarcza
RP	Rzeczpospolita Polska
SN	Sąd Najwyższy
TK	Trybunał Konstytucyjny
TSUE	Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
UE	Unia Europejska
WE	Wspólnoty Europejskie

Bibliografia

- A. Adamek, A. Frań*, Komentarz do rozporządzenia 2001, Nr 44, LEX/el.
- J. Adolphsen*, [w:] Münchener Kommentar zur Zivilprozessordnung mit Gerichtsverfassungsgesetz und Nebengesetzen, pod red. *Th. Rauschera, P. Waxa, J. Wenzla*, Band 3, § 946–1088, Internationales Zivilprozessrecht, München 2008
- M. Arciszewski*, Europejski Nakaz Zapłaty, MoP 2008, Nr 1
- tenże*, Europejski Tytuł Egzekucyjny w teorii i praktyce, Warszawa 2007
- P. Arens, W. Lüke*, Zivilprozessrecht, Erkenntnisverfahren, Zwangsvollstreckung, München 2006
- A. M. Arkuszewska*, Europejski tytuł egzekucyjny dla roszczeń bezspornych – nowelizacja kodeksu postępowania cywilnego, PPH 2006, Nr 6
- I. Bach*, Grenzüberschreitende Vollstreckung in Europa, Tübingen 2004
- B. Banaszkiwicz*, Prawo polskie a prawo Unii Europejskiej w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego, EPS 2005, Nr 3
- J. Barcz*, Konstytucyjne uwarunkowania członkostwa Polski w Unii Europejskiej, [w:] Ustrój Unii Europejskiej, pod red. *J. Barcza*, Warszawa 2010
- tenże*, Przewodnik po Traktacie z Lizbony, Warszawa 2008, www.nipmie.pl/pliki/Traktat_z_Lizbony_Barcz.pdf
- A. Baumbach, W. Lauterbach, J. Albers, P. Hartmann*, Zivilprozessordnung, München 2009
- P. Bertoli*, Verso un diritto processuale civile comunitario uniforme: l'ingiunzione europea di pagamento e le controversie di modesta entità, Rivista di diritto internazionale privato e processuale, Padova 2008, Nr 2
- W. Berutowicz*, Postępowanie cywilne w zarysie, Warszawa 1974
- A. Bieliński*, Charakter podpisu w polskim prawie cywilnym materialnym i procesowym, Warszawa 2007
- S. Biernat*, Współpraca sądów państw członkowskich z ETS w ramach procedury pytań prawnych, [w:] Prawo Unii Europejskiej, Zagadnienia systemowe, pod red. *J. Barcza*, Warszawa 2006
- tenże*, Źródła prawa Unii Europejskiej, [w:] Prawo Unii Europejskiej, Zagadnienia systemowe, pod red. *J. Barcza*, Warszawa 2006
- M. Bina*, Il procedimento europeo per le controversie di Modesta entità (Reg. CE N. 2007, Nr 861), Rivista di diritto processuale 2008, Nr 11–12
- A. K. Bitter*, Vollstreckbarerklärung und Zwangsvollstreckung ausländischer Titel in der Europäischen Union, włoskie wyd. EDAM 2009
- D.-Ch. Bittmann*, Die Voraussetzungen der Zwangsvollstreckung eines Europäischen Vollstreckungstitel, IPRax 2008, Nr 5

- tenże*, Vom Exequatur zum qualifizierten Klauselerteilungsverfahren, Baden-Baden 2008
- B. Bladowski*, Zażalenie w postępowaniu cywilnym, Kraków 1998
- F. Globe, P. Spath*, The Tale of Multilateral Trust and the European Law of Civil Procedure, E.L.Rev. 2005, Nr 30
- E. Błaszczak, K. Markiewicz, E. Rudkowska-Ząbczyk*, Dowody w postępowaniu cywilnym, Warszawa 2010
- M. Braczkowska*, Zarys systemu prawa Unii Europejskiej, Studium Prawa Europejskiego 2004, skrypt Nr 3
- A. Brokamp*, Das Europäische Verfahren für geringfügige Forderungen, Tübingen 2008
- W. Broniewicz*, Postępowanie cywilne w zarysie, Warszawa 2008
- tenże*, Pozew i powództwo (analiza pojęć), PiP 1976, z. 1-2
- P. Brzeziński*, Unijny obowiązek odmowy zastosowania przez sąd krajowy ustawy niezgodnej z dyrektywą Unii Europejskiej, Warszawa 2010
- tenże*, Zasada pierwszeństwa w orzecznictwie wybranych sądów konstytucyjnych państw członkowskich UE, IUS NOVUM 2010, Nr 1
- D. Buchhold*, Die Vollstreckung deutscher Titel In Gossbritannien, NJW 2007, Nr 38
- G. Campeis-Arrigo de Pauli*, La disciplina europea del processo civile italiano, Cedam 2005
- A. Carratta*, Il nuovo procedimento ingiuntivo europeo fra Luci ed ombre, [w:] *A. Carratta*, Verso il procedimento ingiuntivo europeo, Milano 2007
- tenże*, Il procedimento ingiuntivo europeo e la „comunitarizzazione” del diritto processuale civile, Rivista di diritto processuale 2007, Nr 6
- T. Chilarski*, Upadłość transgraniczna w prawie Unii Europejskiej, Warszawa 2008
- H. Ciepła*, [w:] Kodeks postępowania cywilnego, t. I, pod red. *K. Piaseckiego*, Komentarz do artykułów 1-505¹⁴, Warszawa 2006
- S. Cieślak*, [w:] Kodeks postępowania cywilnego. Postępowanie egzekucyjne, pod red. *J. Jankowskiego*, Komentarz do artykułów 758-1088, Warszawa 2011
- tenże*, Formalizm postępowania cywilnego, Warszawa 2008
- tenże*, Postępowania przyspieszone w procesie cywilnym. Zarys postępowania nakazowego, upominawczego i uproszczonego, Warszawa 2004
- J. Ciszewski*, [w:] Kodeks postępowania cywilnego, Komentarz, pod red. *J. Ciszewskiego, T. Erecińskiego*, Część czwarta i piąta, Warszawa 2006
- tenże*, Dochodzenie roszczeń alimentacyjnych za granicą na podstawie Konwencji lugańskiej i Konwencji haskiej, MoP 2000, Nr 8
- tenże*, Doręczanie dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych w państwach UE. Komentarz, Warszawa 2005
- tenże*, Konwencja z Lugano. Komentarz, Warszawa 2001
- tenże*, Przeprowadzanie dowodów w sprawach cywilnych i handlowych w państwach UE. Komentarz, Warszawa 2005
- D. Coester-Waltjen*, Der Europäische Vollstreckungstitel-Bestandsaufnahme und kritische Würdigung, [w:] Festschrift für *T. Ansay*, The Hague 2006

- taż, Und noch einmal: Der Europäische Vollstreckungstitel, [w:] Stufia in Honorem Pelayia Yessiou-Faltsi, Athens, Thessaloniki 2007
- J. P. Cortes Dieguez*, Does the Proposed European Procedure Enhance the Resolution of Small Claims?, *Civil Justice Quarterly* 2008, Nr 1
- W. Czaplinski*, [w:] Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską. Komentarz, pod red. *A. Wróbla*, t. I (art. 1–60), Warszawa 2008
- S. Dalka*, [w:] Kodeks postępowania cywilnego, t. I, pod red. *K. Piaseckiego*, Komentarz do artykułów 1–505¹⁴, Warszawa 2006
- tenże*, Postępowanie nakazowe i upominawcze w świetle nowelizacji k.p.c., *Rej.* 1997, Nr 7–8
- S. Dalka, J. Rodziewicz*, Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne. Komentarz, Gdańsk 1994
- T. Darkowski*, Zniesienie sądowego stwierdzenia wykonalności sądowych orzeczeń zagranicznych we wspólnym obszarze sądowym – porównanie istniejących instrumentów, [w:] *W. Czaplinski, A. Wróbel*, Współpraca sądowa w sprawach cywilnych i karnych, Warszawa 2007
- T. Demendecki*, Europejski proces cywilny – jednolity czy różnorodny?, *Rej.* 2009, Nr 10
- tenże*, Kierunki zmian regulacji doręczeń międzynarodowych w stosunkach między państwami członkowskimi UE – wybrane problemy, *EPS* 2007, Nr 10
- A. G. Diana*, Il procedimento monitorio, *Cedam* 2008
- S. Dmowski*, [w:] Kodeks postępowania cywilnego, t. I, pod red. *K. Piaseckiego*, Komentarz do artykułów 1–505¹⁴, Warszawa 2006
- A. Drzazga*, Inicjowanie postępowania cywilnego za pomocą Internetu, *CBKE* 2007, Nr 4
- W. Eichele*, Aktuelle Entwicklungen im Europäischen Zivilprozessrecht, *BRAK-Mitt.* 2003, Nr 2
- D. Einhaus*, Europäisches Mahnverfahren: Grenzüberschreitende Verweisung bei Unzuständigkeit? – Stellungnahme zu *Sujecki*, *EuZW* 2005, 45, *EuZW* 2005, Nr 6
- tenże*, Qual der Wahl: Europäisches oder internationales deutsches Mahnverfahren?, *IPRax* 2008, Nr 4
- T. Ereciński*, [w:] *J. Ciszewski, T. Ereciński*, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Część czwarta – Przepisy z zakresu międzynarodowego postępowania cywilnego, Część piąta – Sąd polubowny (arbitrażowy), Warszawa 2006
- tenże*, [w:] Kodeks postępowania cywilnego, pod red. *J. Ciszewskiego, T. Erecińskiego*, Komentarz. Część czwarta i piąta, Warszawa 2006
- tenże*, [w:] Międzynarodowe postępowanie cywilne, pod red. *T. Erecińskiego, J. Ciszewskiego*, Warszawa 2000
- tenże*, O uwarunkowaniach, potrzebie oraz zakresie nowego kodeksu postępowania cywilnego, *PPC* 2010, Nr 1
- tenże*, Postępowania odrębne de lege lata i de lege ferenda, [w:] Ewolucja polskiego postępowania cywilnego wobec przemian politycznych, społecznych i gospodarczych, pod red. *H. Doleckiego, K. Flagi-Gieruszyńskiej*, materiały konferencyjne Ogólnopolskiego Zjazdu Katedr Postępowania Cywilnego Szczecin–Niechorze 28–30.9.2007 r., Warszawa 2009

- U. Ernst*, Rozporządzenie o europejskim tytule egzekucyjnym na tle systemu postępowania cywilnego, EPS 2008, Nr 5
- A. K. Fabian*, Die Europäische Mahnverfahrensverordnung im Kontext der Europäisierung des Prozessrechts, Jena 2010
- K. Flaga-Gieruszyńska*, Jurysdykcja krajowa i uznanie orzeczeń sądów zagranicznych. Polska a standardy europejskie, Kraków 1999
- taż*, Konwencja o jurysdykcji krajowej i wykonalności orzeczeń w sprawach cywilnych i handlowych – wybrane zagadnienia, Rej. 2000, Nr 1
- F. Frattini*, European Area of Civil Justice – Has the Community Reached the Limits?, ZEuP 2006, Nr 2
- R. Freitag*, Anerkennung und Rechtskraft europäischer Titel nach EuVTVO, EuMahnVO und EuBagatellVO, [w:] Festschrift für *J. Kropholler*, Die richtige Ordnung, Tübingen 2008
- tenże*, Rechtsschutz des Schuldners gegen den Europäischen Zahlungsbefehl nach der EuMahnVO, IPRax 2007, Nr 6
- R. Frey*, Europejskie postępowanie w sprawie drobnych roszczeń, PiP UE 2008, Nr 4
- tenże*, Zasady ustalania jurysdykcji krajowej w prawach pracowniczych w konwencji z Lugano, R.Pr. 2000, Nr 3
- A. Fuchs*, Aktuelles zur Justiziellen Zusammenarbeit in Zivilsachen, ERA Forum 2007, Nr 3
- M. M. Gąsiorowska*, Skuteczność skargi na przewlekłość postępowania w świetle Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, Pal. 2005, Nr 5–6
- K. Gebauer*, Der Europäische Vollstreckungstitel für unbestrittene Forderungen, NJ 2006, Nr 3
- R. Geimer*, Internationales Zivilprozessrecht, Köln 2005
- tenże*, Verbesserung der Rechtsverfolgung über die Grenze in der Europäischen Union, [w:] Festgabe für *M. Vollkommer*, Neue Wege zum Recht, Köln 2006
- R. Geimer, E. Geimer, G. Geimer*, Internationales Zivilprozessrecht, Köln 2009
- S. Gerling*, Die Gleichstellung ausländischer mit inländischen Vollstreckungstiteln durch die Verordnung zur Einführung eines Europäischen Vollstreckungstiteln für unbestrittene Forderungen. Im Vergleich zum bisherigen Recht und zur Rechtslage in den USA, Frankfurt am Main 2006
- W. Gierl*, [w:] Zivilprozessordnung, Handkommentar, pod red. *I. Saenger*, Münster 2009.
- I. Gil, P. Gil*, Postępowanie klauzulowe, Warszawa 2007
- K. Golinowska*, [w:] Kodeks postępowania cywilnego. Postępowanie egzekucyjne, pod red. *J. Jankowskiego*, Komentarz do artykułów 758–1088, Warszawa 2011
- J. Gołaczyński*, Elektroniczne czynności procesowe, [w:] Prawo Mediów elektronicznych – dodatek, MoP 2004, Nr 4
- tenże*, Informatyzacja postępowania w sprawie europejskiego nakazu zapłaty i w sprawie drobnych roszczeń w prawie polskim. Wnioski de lege ferenda, [w:] Informatyzacja postępowania sądowego i administracji publicznej, pod red. *J. Gołaczyńskiego*, Warszawa 2010

- tenże*, Współpraca sądowa w sprawach cywilnych i handlowych w Unii Europejskiej, Warszawa 2007
- tenże* (red.), Elektroniczne postępowanie upominawcze. Komentarz, Warszawa 2010
- K. Gonera*, Pomoc prawna w sporach transgranicznych, [w:] *A. Wróbel*, Stosowanie prawa Unii Europejskiej przez sądy, Kraków 2005
- Ł. Goździaszek*, Europejskie postępowanie w sprawie drobnych roszczeń, MoP 2009, Nr 9
- tenże*, Informatyczny przełom w postępowaniu cywilnym? Rozważania nad elektronicznym postępowaniem upominawczym, Pal. 2009, Nr 9-10
- tenże*, Opłaty w postępowaniu nakazowym, upominawczym i uproszczonym w orzecznictwie Sądu Najwyższego, MoP 2009, Nr 2
- tenże*, Pozew i sprzew w postępowaniu w sprawie europejskiego nakazu zapłaty, R.Pr. 2008, Nr 3
- A. Góra-Błaszczkowska*, Europejskie postępowania w sprawach transgranicznych - zagadnienia wybrane, [w:] „Europejskie postępowanie cywilne - zagadnienia wybrane” - sprawozdanie z seminarium, MoP 2010, Nr 3
- P. Górecki, S. Stachowiak, P. Wiliński*, Skarga na przewlekłość postępowania przygotowawczego i sądowego. Komentarz, Warszawa 2010
- M. Gutowski*, Potrącenie w postępowaniu nakazowym - relacja między prawem materialnym a procesowym, PPH 2004, Nr 9
- G. Haibach*, Zur Einführung des ersten europäischen Zivilprozessverfahrens: Verordnung (EG) 2007, Nr 861, EuZW 2008, Nr 5
- A. Halfmeier*, Die Vollstreckungsgegenklage im Recht der internationalen Zuständigkeit, IPRax 2007, Nr 5
- A. Harast*, Elektroniczne postępowanie upominawcze (sądowe) w wybranych państwach Unii Europejskiej, MoP 2009, Nr 20
- taż*, Europejski Nakaz Zapłaty, cz. I i II, MoP 2008, Nr 16 i 17
- taż*, Europejski Tytuł Egzekucyjny - postępowanie w państwie wykonania, cz. I i II, MoP 2007, Nr 19 i 20
- taż*, Nadawanie zaświadczenia Europejskiego Tytułu Egzekucyjnego, MoP 2009, Nr 2
- taż*, Współpraca Państw Członkowskich Unii Europejskiej w zakresie przeprowadzania dowodów w sprawach cywilnych i handlowych, [w:] *Ł. Błaszczak, K. Markiewicz, E. Rudkowska-Ząbczyk*, Dowody w postępowaniu cywilnym, Warszawa 2010
- W. Hau*, Zur Entwicklung des Internationalen Zivilverfahrensrechts in der Europäischen Union in den Jahren 2005 und 2006, GPR 2/07
- tenże*, Zur Entwicklung des Internationalen Zivilverfahrensrechts in Europäischen Union seit 2004, GPR 3/05
- B. Heiderhoff*, Keine Rangordnung der Zustellungsarten, IPRax 2007, Nr 4
- J. Helios*, Wykładnia autonomiczna europejskiego prawa procesowego cywilnego w orzeczeniach prejudycjalnych Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich, [w:] Wokół problematyki orzeczeń, pod red. *Ł. Błaszczaka*, Toruń 2007

- A. *Heringer*, Der Europäische Vollstreckungstitel für unbestrittene Forderungen, Baden-Baden 2007
- B. *Hess*, Die integrationsfunktion des Europäischen Zivilverfahrensrechts, IPRax 2001, Nr 5
- tenże*, Europäischer Vollstreckungstitel und nationale Vollstreckungsgegenklage, IPRax 2004, Nr 6
- tenże*, Neue deutsches und europaisches Zustellungsrecht, NJW 2002
- tenże*, Übersteigerungsforderungen im europäischen Zivilverfahrensrecht, IPRax 2008, Nr 5
- B. *Hess*, D. *Bittmann*, Die Effektuierung des Exequaturverfahrens nach der Europäischen Gerichtsstands - und Vollstreckungsverordnung, IPRax 2007, Nr 4
- ciż*, Die Verordnungen zur Einführung eines Europäischen Mahnverfahrens und eines Europäischen Verfahrens für geringfügige Forderungen – ein substantieller Integrationsschritt im Europäischen Zivilprozessrecht, IPRax 2008, Nr 4
- G. *Hohloch*, Zur Bedeutung des Ordre public - Arguments im Vollstreckbarerklärungsverfahren, [w:] Festschrift für J. *Kropholler*, Die richtige Ordnung, Tübingen 2008
- R. *Husstege*, [w:] Kommentar. Zivilprozessordnung, pod red. H. *Thomas*a, H. *Putza*, München 2002
- tenże*, Der europäische Vollstreckungstitel, [w:] Perspektiven der Justiziellen Zusammenarbeit in Zivilsachen in der Europäischen Union, pod red. P. *Gottwalda*, Bielefeld 2004
- tenże*, Der Europäische Vollstreckungstitel In der Praxis, IPRax 2009, Nr 4
- J. *Jagiela*, [w:] Kodeks postępowania cywilnego, t. II, pod red. K. *Piaseckiego*, Komentarz do artykułów 506-1088, Warszawa 2006
- I. *Jahn*, Das Europäische Verfahren für geringfügige Forderungen, NJW 2007, Nr 40
- A. *Jakubecki*, [w:] J. *Bodio*, T. *Demendecki*, A. *Jakubecki*, O. *Marcewicz*, P. *Telenga*, M. P. *Wójcik*, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, Warszawa 2008
- A. *Jakubecki*, P. *Telenga*, [w:] J. *Bodio*, T. *Demendecki*, A. *Jakubecki*, O. *Marcewicz*, P. *Telenga*, M. P. *Wójcik*, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, Warszawa 2008
- J. *Jankowski* (red.) Kodeks postępowania cywilnego. Postępowanie egzekucyjne, Komentarz do artykułów 758-1088, Warszawa 2011
- tenże*, [w:] Kodeks postępowania cywilnego, t. II, pod red. K. *Piaseckiego*, Komentarz do artykułów 506-1088, Warszawa 2006
- tenże*, Postępowanie uproszczone w procesie cywilnym, MoP 2000, Nr 10
- tenże*, Przebieg postępowania egzekucyjnego, upadłościowego i układowego, Struktura postępowañ w ujęciu dynamicznym, Kraków 1999
- tenże*, Uczestnicy sądowego postępowania egzekucyjnego, Łódź 1992
- tenże*, Zmiana podmiotowego zakresu egzekucji, Problemy Egzekucji 2001, Nr 17

- T. Jaroszyński*, Rozporządzenie wspólnotowe jako przedmiot skargi konstytucyjnej, EPS 2007, Nr 4
- K. Jasińska, A. Lejko*, Komentarz do KPC, LEX/el., komentarz do art. 505¹⁵–505²⁰ k.p.c.
- W. Jaskuła*, Nadrzędność prawa wspólnotowego nad prawem krajowym, <http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,4833>
- E. Jayme, Ch. Kohler*, Europäisches Kollisionsrecht 2005: Hegemonialgesten auf dem Weg zu einer Gesamtvereinheitlichung, IPRax 2005, Nr 6
- ciż*, Europäisches Kollisionsrecht 2007: Windstille im Erntefeld der Integration, IPRax 2007, Nr 6
- M. Jędrzejewska*, Modele postępowania w cywilnych sprawach „drobnych i prostych” (model sądowy, arbitrażowy, administracyjny), Pal. 1997, Nr 7
- J. Jodłowski, Z. Resich*, Postępowanie cywilne, Warszawa 1979
- K. Jończyk-Piskorska, M. Stańko*, Uwarunkowania prawno-organizacyjne stosowania rozporządzenia Rady (WE) 2000 Nr 1348 w sprawie doręczania dokumentów sądowych i pozasądowych, EPS 2006, Nr 5
- A. Juryk*, Sprawy alimentacyjne. Wprowadzenie, KPP 2006, Nr 4
- B. Kaczmarek*, Europejski Tytuł Egzekucyjny – przewrót kopernikański w procesie cywilnym?, EP 2006, Nr 11
- taż*, Zaświadczenie Europejskiego Tytułu Egzekucyjnego dla dokumentu urzędowego w postaci aktu notarialnego, Rej. 2008, Nr 11
- B. Kaczmarek-Templin, Ł. Goździaszek*, Mechanizm rozpoznawania sprawy w elektronicznym postępowaniu upominawczym – polemika, MoP 2010, Nr 16
- A. Kalisz*, Wykładnia i stosowanie prawa wspólnotowego, Warszawa 2007
- M. Kamiński*, Sygnowanie pism procesowych podpisem elektronicznym w świetle orzecznictwa sądów polskich, [w:] Informatyzacja postępowania sądowego i administracji publicznej, pod red. *J. Gołaczyńskiego*, Warszawa 2010
- K. Kazimierczak*, Koszty tłumaczenia europejskiego nakazu zapłaty, PPE 2011, Nr 4
- A. Klauser, G. E. Kodek, F. Horn*, Jurisdiktionsnorm und Zivilprozessordnung, Wien 2006
- P. Klecha*, Nadanie nakazowi zapłaty klauzuli wykonalności z urzędu (art. 782 KPC), MoP 2008, Nr 3
- C. Klumpp*, Die Zustellungsformen der Verordnung (EG) 2004, Nr 805 zur Einführung eines Europäischen Vollstreckungstitels, Frankfurt am Mein 2009
- C. Kohler*, Systemwechsel im Europäischen Anerkennungsrecht: Von der EU-GVVO zur Abschaffung des Exequaturs, [w:] *J. Baur, H.-P. Mansel*, Systemwechsel im Europäischen Kollisionsrecht, München 2002
- K. Kołakowski*, [w:] Kodeks postępowania cywilnego, t. I, pod red. *K. Piaseckiego*, Komentarz do artykułów 1–505¹⁴, Warszawa 2006
- T. T. Koncewicz*, Zasada pierwszeństwa prawa wspólnotowego przed prawem krajowym w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich, [w:] Biuro Trybunału Konstytucyjnego, Zespół Orzecznictwa i Studiów. Węzłowe problemy w orzecznictwie Trybunał Sprawiedliwości Wspól

- not Europejskich, 2003, http://www.trybunal.gov.pl/epublikacje/download/Trybunal_sprawiedliwosci.pdf
- B. König, P. G. Mayr*, Europäisches Zivilverfahrensrecht in Österreich II, Wien 2009
- J. M. Kormann*, Das neue Europäische Mahnverfahren im Vergleich zu den Mahnverfahren in Deutschland und Österreich, Jena 2007
- D. Kotołowski, O. M. Piaskowska, K. Sadowski*, Skierowanie sprawy z postępowania nakazowego do postępowania upominawczego, PPH 2010, Nr 2
- K. Kowalik-Bańczyk*, Pojęcie sporu transgranicznego, [w:] *W. Czaplński, A. Wróbel*, Współpraca sądowa w sprawach cywilnych i karnych, Warszawa 2007
- taż*, Prowspółnotowa wykładnia prawa polskiego, EPS 2005, Nr 3
- M. Krakowiak*, Charakter prawny skargi o stwierdzenie przewlekłości postępowania cywilnego, MoP 2007, Nr 15
- J. Kropholler*, Europäisches Zivilprozessrecht. Kommentar, Frankfurt am Main 2005
- F. Kruis*, Anerkennung und Vollstreckung eines italienischen Mahnbescheids (decreto ingiuntivo) in Deutschland, IPRax 2001, Nr 1
- R. Kulski*, [w:] Kodeks postępowania cywilnego, t. III, pod red. *K. Piaseckiego*, Komentarz do artykułów 1096–1217, Warszawa 2010
- A. Kustra*, Kolidzje norm konstytucyjnych i wspólnotowych w ujęciu teoretycznoprawnym, EPS 2007, Nr 5
- R. Kwiecień*, Zgodność traktatu akcesyjnego z Konstytucją, EPS 2005, Nr 1
- R. Lakmann*, [w:] Kommentar zur Zivilprozessordnung mit Gerichtsverfassungsgesetz, pod red. *H.-J. Musielak*, München 2009
- G. Lang*, Kilka uwag na temat wzajemnych relacji Konstytucji RP i prawa Unii Europejskiej, Studia Europejskie 2004, Nr 2
- A. Laskowska*, Europejskie postępowanie nakazowe, PPE 2010, Nr 4
- taż*, Europejskie postępowanie w sprawie drobnych roszczeń, PPE 2010, Nr 5
- taż*, Wykonalność orzeczeń sądów państw obcych w sprawach cywilnych, PPE 2009, Nr 6
- S. Leible, R. Freitag*, Forderungsbeitragung in der EU, München 2008
- M. Lemkowski*, Odsetki cywilnoprawne, Kraków 2007
- G. Lüke, P. Wax*, Münchener Kommentar zur Zivilprozessordnung, München 2001
- M. A. Lupoi*, Di crediti non contestati e procedimenti di ingiunzione: le ultime tappe dell' armonizzazione processuale in Europa, Rivivista trimestrale di diritto e procedura civile 2008, Nr 3
- M. Ławrynówicz*, Skutki utraty mocy nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym dla postępowania egzekucyjnego, MoP 2007, Nr 21
- A. Łazowski*, Rozporządzenie jako źródło prawa Wspólnot Europejskich, EPS 2007, Nr 3
- tenże*, Zasada lojalności, [w:] *J. Barcz*, Zasady ustrojowe UE, Warszawa 2009
- J. Łopuski*, Konwencja lugańska i jej znaczenie dla praktyki ubezpieczeniowej, P.As. 2001, Nr 2

- tenże, Konwencja lugańska o jurysdykcji i wykonywaniu orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych, Bydgoszcz 2001
- J. Maliszewska-Nienartowicz*, Doręczanie dokumentów sądowych na terenie UE, MoP 2006, Nr 9
- taż, Reguły dotyczące jurysdykcji w sprawach cywilnych i handlowych w prawie wspólnotowym – rozporządzenie Rady 44/2001/WE – Cz. I, MoP 2004, Nr 9
- taż, Skutki braku tłumaczenia dokumentów doręczanych na terenie UE, glosa do orzeczenia ETS z 8.5.2008 r. w sprawie C-14/07, Ingenierburo Michael Weiss und Partner GbR vs. Industrie- und Handelskammer Berlin, MoP 2008, Nr 18
- taż, Uznawanie orzeczeń w sprawach cywilnych i handlowych w prawie wspólnotowym, MoP 2005, Nr 1
- taż, Wymiar Sprawiedliwości w sprawach cywilnych, Unia Europejska 2000, Nr 12
- M. Manowska*, Postępowania odrębne w procesie cywilnym, Warszawa 2010
- taż, Postępowanie nakazowe i upominawcze, Warszawa 2001
- taż, Postępowanie uproszczone w procesie cywilnym, Warszawa 2001
- taż, Europejskie postępowania w sprawach transgranicznych w systemie postępowań odrębnych w polskim procesie cywilnym. Księga pamiątkowa ku czci Profesora Tadeusza Erecińskiego, pod red. *J. Gudowskiego, K. Weitza*, Warszawa 2011
- taż, [w:] Kodeks postępowania cywilnego, Komentarz, t. I, pod red. *M. Manowskiej*, Warszawa 2011
- A. Marciniak*, [w:] Kodeks postępowania cywilnego, t. II, pod red. *K. Piaseckiego*, Komentarz do artykułów 367–505³⁷, Warszawa 2010
- tenże, [w:] Kodeks postępowania cywilnego, t. II, pod red. *K. Piaseckiego*, Komentarz do artykułów 506–1088, Warszawa 2006
- tenże, Podstawa egzekucji sądowej: tytuł wykonawczy, Łódź 1991
- tenże, Postępowanie egzekucyjne w sprawach cywilnych, Warszawa 2008
- M. Marucha-Jaworska*, Podpis elektroniczny, Warszawa 2002
- M. Mataczyński*, Współpraca sądowa w sprawach cywilnych i handlowych, [w:] Unia Europejska, Prawo Instytucjonalne i Gospodarcze 2005/2006, Warszawa 2006
- H.-P. Mayer, J. Lindemann, G. Haibach*, Small Claims Verordnung, Klage, Verfahren, Urteil und Vollstreckung geringfügiger Forderungen in Europa, München 2009
- H. Mądrzak*, Postępowanie nakazowe i upominawcze po noweli z 24.5.2000 r. (wybrane zagadnienia), MoP 2000, Nr 12
- M. Mellone, A. Pancaldi*, Il nuovo regolamento comunitario sulle controversie di modesta entità, [w:] *A. Tizzano*, Il Diritto dell'Unione Europea, Rivista Trimestrale 2/08
- M. Meyer-Berger*, Mahnverfahren und Vollstreckung, Hamburg 2007
- D. Miąsik*, Zasada efektywności prawa wspólnotowego, [w:] Stosowanie prawa Unii Europejskiej przez sądy, pod red. *A. Wróbla*, Kraków 2005